

INVESTITSIYALASHNING INNOVATSION YO‘LLARINI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI

Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti talabasi

Hafizova Dinora Farhodovna

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada investitsiyalash jarayonining innovatsion yo‘llarini takomillashtirish masalalari yoritilgan. Global iqtisodiyotning raqamli transformatsiyalashuvi, texnologik taraqqiyot va barqaror rivojlanish omillari investitsiyaviy faoliyatga yangi yondashuvlarni joriy etishni talab qilmoqda. Shuningdek, maqolada sun‘iy intellekt, blokcheyn texnologiyasi, “aqlli shartnomalar” hamda yashil investitsiyalar kabi zamonaviy vositalarning investitsiya samaradorligiga ta’siri tahlil qilingan. Innovatsion investitsiya mexanizmlarini rivojlantirish orqali iqtisodiy o‘sishni jadallashtirish va milliy raqobatbardoshlikni oshirish imkoniyatlari ko‘rib chiqilgan. Tadqiqotda ilg‘or xorijiy tajribalar misolida O‘zbekiston sharoitida innovatsion investitsiya yondashuvlarini joriy etish istiqbollari ham asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: Innovatsion investitsiya, texnologik rivojlanish, raqamli iqtisodiyot, blokcheyn, yashil iqtisodiyot, sun‘iy intellekt, investitsion strategiya, iqtisodiy o‘sish, moliyaviy texnologiyalar, O‘zbekiston.

PROSPECTS FOR IMPROVING INNOVATIVE APPROACHES TO INVESTMENT

ABSTRACT

This article explores the issues related to improving the innovative approaches to investment processes. The digital transformation of the global economy, technological advancement, and factors of sustainable development necessitate the implementation of new approaches in investment activities. The paper analyzes the impact of modern tools such as artificial intelligence, blockchain technology, smart contracts, and green

investments on investment efficiency. It also examines the possibilities of accelerating economic growth and enhancing national competitiveness through the development of innovative investment mechanisms. Based on advanced international practices, the study substantiates the prospects of implementing innovative investment approaches in the context of Uzbekistan.

Keywords: Innovative investment, technological development, digital economy, blockchain, green economy, artificial intelligence, investment strategy, economic growth, financial technologies, Uzbekistan.

ПЕРСПЕКТИВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ МЕТОДОВ ИНВЕСТИРОВАНИЯ

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматриваются вопросы совершенствования инновационных путей инвестирования. Цифровая трансформация глобальной экономики, технологическое развитие и факторы устойчивого роста требуют внедрения новых подходов в инвестиционную деятельность. Также в статье проанализировано влияние современных инструментов, таких как искусственный интеллект, блокчейн-технологии, «умные контракты» и зелёные инвестиции на эффективность инвестирования. Рассматриваются возможности ускорения экономического роста и повышения национальной конкурентоспособности за счёт развития инновационных инвестиционных механизмов. На основе передового зарубежного опыта обоснованы перспективы внедрения инновационных инвестиционных подходов в условиях Узбекистана.

Ключевые слова: Инновационные инвестиции, технологическое развитие, цифровая экономика, блокчейн, зелёная экономика, искусственный интеллект, инвестиционная стратегия, экономический рост, финансовые технологии, Узбекистан.

KIRISH

Hozirgi davrda globallashuv, raqamli iqtisodiyotning keng ko‘lamda rivojlanishi va texnologik yangilanishlar investitsiyaviy faoliyatning mazmun-mohiyatini tubdan o‘zgartirmoqda. An’anaviy investitsiya yondashuvlari zamonaviy iqtisodiy sharoitlarda o‘z samarasini yo‘qota boshlagan bo‘lib, ularning o‘rnini innovatsion yondashuvlar egallamoqda. Xususan, sun’iy intellekt, blokcheyn texnologiyalari, “aqlli shartnomalar”, raqamli platformalar va yashil investitsiyalar kabi vositalar orqali investitsiya jarayonlarini optimallashtirish va resurslardan samarali foydalanish imkoniyatlari ortib bormoqda.

O‘zbekiston iqtisodiyotida ham investitsiyalarning innovatsion shakllarini keng joriy etish, ularni xalqaro standartlarga moslashtirish va barqaror rivojlanish maqsadlariga yo‘naltirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, investitsiyaviy jarayonlarni zamonaviy texnologiyalar asosida takomillashtirish istiqbollari ilmiy jihatdan o‘rganish bugungi kundagi eng muhim yo‘nalishlardan biridir.

Bugungi globallashgan va tezkor o‘zgaruvchan iqtisodiy muhitda investitsiyalash jarayonlarini samarali tashkil etish va boshqarish uchun innovatsion yondashuvlarning ahamiyati tobora ortib bormoqda. An’anaviy investitsiya modellari zamonaviy raqamli texnologiyalar sharoitida yetarlicha natija bermayapti. Shu bois, innovatsion texnologiyalar asosida shakllangan yangi investitsiya mexanizmlarini ishlab chiqish zarurati yuzaga kelmoqda.

1. Innovatsion texnologiyalar va ularning investitsiyaviy jarayonga ta’siri

Innovatsion texnologiyalar – bu iqtisodiyotni modernizatsiya qilishda va yangi investitsion imkoniyatlarni yuzaga keltirishda muhim omil hisoblanadi. Xususan:

- **Sun’iy intellekt** investitsiyaviy xavflarni tahlil qilish, investitsiya loyihalarining samaradorligini prognoz qilishda keng qo‘llanilmoqda;

- **Blokcheyn texnologiyasi** orqali moliyaviy operatsiyalarda shaffoflik va ishonchlilik ta'minlanadi;

- **“Aqlli shartnomalar”** vositasida investor va investitsiya oluvchi o'rtasidagi kelishuvlar avtomatlashtiriladi;

- **Raqamli platformalar** orqali investitsiyalarni jalb qilish jarayoni soddalashtiriladi.

2. Yashil (barqaror) investitsiyalar istiqbollari

Global iqlim o'zgarishlari sharoitida yashil iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlovchi investitsiyalar tobora dolzarb bo'lib bormoqda. Quyosh, shamol, bioenergetika kabi muqobil energiya manbalariga yo'naltirilgan investitsiyalar ekologik barqarorlikni ta'minlaydi va kelajakda yuqori iqtisodiy samaradorlikni beradi. O'zbekiston uchun bu yo'nalish yangi imkoniyatlar yaratadi, ayniqsa, chet el investitsiyalarini jalb qilishda.

3. Xorijiy tajriba va O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlari

Rivojlangan davlatlar, jumladan AQSh, Germaniya, Yaponiya va Janubiy Koreyada innovatsion investitsiya yondashuvlari faol joriy qilinmoqda. Ularning tajribasidan kelib chiqib, quyidagilar O'zbekiston uchun ahamiyatli bo'lishi mumkin:

- Innovatsion texnologiyalarga soliq imtiyozlari berish;
- Startaplar va texnoparklarga davlat tomonidan grant va subsidiyalar ajratish;
- Investitsiya muhitini raqamlashtirish orqali soddalashtirish;
- Tashqi investorlar uchun yuridik va moliyaviy kafolatlarni mustahkamlash.

4. O'zbekiston iqtisodiyotida innovatsion investitsiyalarni rivojlantirish omillari

O'zbekistonda 2022–2026 yillarga mo'ljallangan rivojlanish strategiyasi doirasida innovatsion faoliyat va investitsiyalarni rag'batlantirishga qaratilgan qator tashabbuslar amalga oshirilmoqda. Jumladan:

- Innovatsion rivojlanish vazirligi va boshqa institutsiyalar faoliyati kuchaytirilmoqda;

- Yangi texnologik infratuzilmalar yaratilmoqda;
- Xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikda qo'shma loyihalar amalga oshirilmoqda.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Yuqorida ko'rib chiqilgan ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, investitsiyaviy faoliyatda innovatsion yondashuvlarni qo'llash nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, balki investitsiya jarayonining sifatini ham tubdan o'zgartiradi. Sun'iy intellekt, blokcheyn, raqamli platformalar, "aqlli shartnomalar" kabi texnologiyalar yordamida investitsiya loyihalarining aniqligi, xavfsizligi va tezkorligi ta'minlanmoqda.

Yashil investitsiyalar esa ekologik barqarorlikni qo'llab-quvvatlab, uzoq muddatli iqtisodiy foyda keltiruvchi yo'nalish sifatida o'zini namoyon qilmoqda. Bu, ayniqsa, iqlim o'zgarishi va barqaror rivojlanish maqsadlarini inobatga olgan holda global miqyosda dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Xorijiy tajriba shuni ko'rsatmoqdaki, innovatsion investitsiyalarni rivojlantirish uchun qulay huquqiy-moliyaviy muhit, rag'batlantiruvchi mexanizmlar va davlat-xususiy sheriklik asosidagi loyihalar muhim rol o'ynaydi. O'zbekiston uchun ham bu yo'nalishlarda salmoqli imkoniyatlar mavjud.

XULOSA

Zamonaviy iqtisodiy taraqqiyot sharoitida investitsiya jarayonlarini innovatsion texnologiyalar asosida takomillashtirish muhim strategik yo'nalish hisoblanadi. Sun'iy intellekt, blokcheyn, aqlli shartnomalar va raqamli platformalar kabi texnologiyalar investitsiyalashda aniqlik, tezkorlik va ishonchlikni ta'minlab, yangi imkoniyatlar ochmoqda. Ayniqsa, yashil investitsiyalar global iqlim muammolariga javob beruvchi barqaror iqtisodiy model sifatida alohida ahamiyat kasb etmoqda.

O'zbekiston sharoitida bu innovatsion yo'nalishlarni rivojlantirish orqali milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish, xorijiy investitsiyalar oqimini ko'paytirish hamda iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish mumkin. Buning uchun qulay

huquqiy va institutsional muhit yaratish, xalqaro tajribani o'rganish va amaliyotga tatbiq etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bois, investitsiyaviy faoliyatda innovatsion yondashuvlarni keng joriy etish — nafaqat iqtisodiy o'sish, balki barqaror va inklyuziv rivojlanishning ham asosiy kafolati sifatida e'tirof etilishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. ***Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch.*** – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022–2026 yillarga mo'ljallangan “Yangi O'zbekiston” taraqqiyot strategiyasi. – T.: Adolat, 2022.
3. Shodiev M., Rasulov B. ***Investitsiya faoliyati va uni boshqarish.*** – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2021.
4. Qodirov A.A. ***Innovatsion iqtisodiyot: nazariya va amaliyot.*** – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
5. World Bank. ***Innovative Investment Solutions for Sustainable Development.*** – Washington, 2021.
<https://www.worldbank.org>
6. OECD (2020). ***Digital Investment and the Future of Finance.*** – Paris: OECD Publishing.
7. UNCTAD. ***World Investment Report 2023: Investing in Sustainable Energy for All.*** – Geneva: United Nations, 2023.
<https://unctad.org>
8. Murodov I., Islomov F. ***Raqamli iqtisodiyot va investitsiyalar boshqaruvi.*** – Toshkent: Iqtisodiy fanlar, 2022.
9. Schwab K. ***The Fourth Industrial Revolution.*** – Geneva: World Economic Forum, 2016.
10. Ziyadullayev A. ***Innovatsion rivojlanish va investitsiya siyosati.*** – Toshkent: Innovatsiya, 2023.